

BÖLÜM 8

AMELİYATHANE HEMŞİRELİĞİNDE ENFEKSİYON KONTROLÜ

Muhdedir CANER¹
Sümeyye ZEHİR ERDEM²

8.1. Giriş

Ameliyathaneler; ileri teknoloji araç ve gereçlerin kullanıldığı, yeni ve gelişmiş bilgilerin ışığında çeşitli cerrahi tekniklerin kullanıldığı, ekip çalışması şeklinde doğru ve hızlı kararların alınarak hasta güvenliğinin ön planda tutulduğu ve cerrahinin farklı alanlarında hizmetlerin verildiği yerlerdir.

Ameliyathaneler, bir hastanenin en yoğun ve organize alanlarından biri olup enfeksiyon kontrol önlemleri açısından özellikli birimlerdir. Başta cerrahi alan enfeksiyonları olmak üzere sağlık hizmeti ilişkili enfeksiyonların önlenmesinde ameliyathanelerdeki enfeksiyon kontrol uygulamaları büyük önem arz etmektedir. Ameliyathanelere giriş çıkış kontrolü, personelin kıyafetleri, ameliyathanelerin temizliği, ameliyathanelerde kullanılan tıbbi malzemelerin temizliği ve dezenfeksiyonu, havalandırma, sıcaklık-nem ve atık yönetimi önemli enfeksiyon kontrol uygulamalarıdır.

8.2. Ameliyathanelerde Çevre Temizliği

Son kanıtlar, cerrahi alan enfeksiyonları da dahil olmak üzere sağlık hizmeti ilişkili enfeksiyonların ortaya çıkmasında çevrenin büyük bir rol oynadığını göstermektedir. Özellikle sık temas edilen yüzeylerin temizlenmesi enfeksiyonların

¹ Hemşire, Kırıkkale Yüksek İhtisas Hastanesi, canermuhdedir@gmail.com

² Uzm. Hemşire, Zonguldak Çaycuma Devlet Hastanesi, zehirsumeyye@gmail.com

sıcaklık, nem, havalandırma, temizlik, dezenfeksiyon, sterilizasyon, atık yönetimi önemli konular olup, personelin mutlak uyumu gereklidir. Personelin kendi sağlığı açısından da cerrahi kıyafet, ameliyathane kıyafetleri, koruyucu kıyafet giyme ile ilgili prosedürlere uyması önemlidir. Aynı zamanda el hijyeninin en önemli korunma yöntemi olduğu unutulmamalıdır. Ameliyathane hemşireleri ameliyathanelerde enfeksiyon kontrolünde primer sorumlu kişiler olup enfeksiyon kontrol ekibiyle işbirliği içinde çalışarak ameliyathanelerde enfeksiyon kontrol önlemlerine uyumun artırılması için çalışmalar yapmalıdırlar.

Kaynaklar

- Altındış M, Karaaslan D. Ameliyathanelerde Sterilizasyon ve Havalandırma İlkeleri. Kocatepe Tıp Dergisi.2001;2:29-36. Şu adresten edinilebilir: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kocatepetip/issue/17436/182639>
- Andersson A, Bergh I, Karlsson J, Eriksson BI, Nilsson K. Traffic flow in the operatingroom: an explorative and descriptive study on air quality during orthopedic trauma implant surgery. *Am J Infect Control.* 2012; 40 (8): 750– 755. doi: 10.1016/j.ajic.2011.09.015
- Andersen BM. Operation department: infection control. *Prevention and Control of Infections in Hospitals.* 2018;Sep(25):453–489. doi: 10.1007/978-3-319-99921-0_35
- Bali RK. Operating room Protocols and infection control. *Oral and Maxillofacial Surgery for The Clinician.* 2020; Jun (24):173-194. doi: 10.1007/978-981-15-1346-6_9
- Branch R, Amiri A. Environmental surface hygiene in theor: strategies for reducing the transmission of healthcare-associated infections. *AORN J.* 2020;112(4):327-342. doi: 10.1002/aorn.13175.
- Braswell ML, Spruce L. Implementing AORN recommended practices for surgical attire. *AORN J.* 2012;95(1):122-140. <https://doi.org/10.1016/j.aorn.2011.10.017>
- Centersfor Disease Control and Prevention. Guideline for Disinfection and Sterilization in Healthcare Facilities (2008). Şu adresten edinilebilir: <https://www.cdc.gov/infectioncontrol/guidelines/disinfection/tables/table1.html> Son Erişim Tarihi: 15 Haziran 2021.
- Centersfor Disease Control and Prevention. Healthcare-Associated Infections (HAI). Preventing Hais.Environmental Cleaning in Resource-Limited Settings. Appendix B2 – Cleaning Procedure Summaries for Specialized Patientareas. Operating room. Şu adresten edinilebilir: https://www.cdc.gov/hai/prevent/resource-limited/special-areas.html#anchor_1585592126579. Son Erişim Tarihi: 15 Haziran 2021.
- Centers for Disease Control and Prevention. Healthcare-associated Infections (HAI). Preventing HAIs. Environmental Cleaning in Resource-Limited Settings. Environmental Cleaning Procedures Best Practices for Environmental Cleaning in Healthcare Facilities: in RLS. Şu adresten edinilebilir: <https://www.cdc.gov/hai/prevent/resource-limited/cleaning-procedures.html>. Son Erişim Tarihi: 15 Haziran 2021.
- Cowperthwaite L, Holm RL. Guideline Implementation: Preoperative Patient Skin Antisepsis. *AORN J.* 2015;101(1): 71-80. doi: 10.1016/j.aorn.2014.11.009.
- Croke L. Guideline For Environmental Cleaning. *AORN J. Special Focus Issue: Infection Prevention. Periop Briefing.* 2019;110(6):P8-P10. doi: 10.1002/aorn.12903.
- Croke L. Recommended Practices for Surgical Hand Antisepsis. *Special Focus Issue: Infection Prevention. AORN J.* 2019; 109(5): 8-10. doi: 10.1002/aorn.12705
- Esser J, Shrinski K, Cady R, Belew J. Reducing or traffic using education, policy development and communication technology. *AORN J.*2016; 103(1): 82-88. doi: 10.1016/j.aorn.2015.10.022.

- Gerba CP, Kennedy D. Enteric virus survival during household laundering and impact of disinfection with sodium hypochlorite. *Appl Environ Microbiol.* 2007; 73(14): 4425– 4428. doi: 10.1128/AEM.00688-07
- Guideline for Environmental Cleaning. In: *Guidelines for Perioperative Practice.* Denver, CO: AORN, Inc; 2021;145-176.
- Guideline Quick View: Surgical Attire. Special Focus Issue: Nursing Certification. *AORN J.* 2019;110(3):335-337. <https://doi.org/10.1002/aorn.12807>
- Guideline for Surgical Attire. In: *Guidelines for Perioperative Practice.* Denver, CO: AORN, Inc; 2020;989-1006.
- Guideline For Preoperative Patient Skin Antisepsis. In: *Guidelines for Perioperative Practice.* Denver, CO: AORN, Inc; 2021;591-618.
- Goldberg JL. Guideline Implementation: Hand Hygiene. *AORN J.* 2017; 105(2): 203-212. doi: 10.1016/j.aorn.2016.12.010.
- Hamilton WG, Balkam CB ,Purcell RL, Parks NL, Holdsworth JE. Operating room traffic in total joint arthroplasty: identifying patterns and training the team to keep the door shut. *American Journal of Infection Control.* 2018;4: 633-636. doi: 10.1016/j.ajic.2017.12.019.
- International Organization for Standardization- ISO 14644-1:2015: Clean Rooms And Associated Controlled Environments Part 1: Classification of Air Cleanliness by Particle Concentration. Second edition, Switzerland; 2015. Şu adresten edinilebilir: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:14644:-1:ed-2:v1:en>
- İnançil G. Ameliyathane Alanlarında Temizlik ve Dezenfeksiyon Uygulamaları. 7. Ulusal Sterilizasyon Dezenfeksiyon Kongresi.16-20 Mart 2011, Antalya. Kongre Kitabı, s: 323-330. Şu adresten edinilebilir : <https://www.das.org.tr/index.php/yayinlarimiz/7-das-kongre-kitabi> .
- Liu Z, Liu H, YinH ,Rong R, Cao G, Deng Q. Prevention of surgical site infection under different ventilation systems in operating room environment. *Front. Environ. Sci. Eng.* 2021; 15(3): 36. doi:10.1007/s11783-020-1327-9
- Link T. Guideline Implementation: Sterile Technique. *AORN J.* 2020;112(4):415-425. doi: 10.1002/aorn.12803.
- Link T. Guidelines in Practice: Surgical Attire. *AORN J.* 2020;111(4): 425-439. <https://doi.org/10.1002/aorn.12991>
- Link T. Guidelines in Practice: Environmental Cleaning. *AORN J.* 2021;113(5):487-499. doi: 10.1002/aorn.13376.
- Lynch RJ, Englesbe MJ, Sturm L, et al. Measurement of Foot Traffic in The Operating room: Implications for Infection Control. *Am J Med Qual.* 2009; 24, (1): 45– 52. doi: 10.1177/1062860608326419.
- Petersen C. ed. *Infection.* In: *Perioperative Nursing Data Set.* 3rd ed. Denver, CO: AORN, Inc; 2011:254-276.
- Pokrywka M, Byers K. Traffic in the Operating room: a review of factors influencing air flow and surgical wound contamination. *Infectious Disorders Drug Targets.* 2013; Jun;13(3):156-61. doi: 10.2174/1871526511313030002.
- Romney MG. Surgical facemasks in the operating theatre: re-examining the evidence. *J Hosp Infect.* 2001; 47(4): 251– 256. doi: 10.1053/jhin.2000.0912
- Rovaldi CJ, King PJ. The effect of an interdisciplinary qı project to reduce or foot traffic. *AORN J.* 2015; 101(6): 666-681. doi: 10.1016/j.aorn.2015.03.011
- Sağlık Bakanlığı. Sağlıkta Kalite Standartları Güncel Standartları Sürüm 6.0.1. Baskı: Ankara, Haziran 2020. Şu adresten edinilebilir: <https://shgmkalitedb.saglik.gov.tr/Eklenti/38654/0/sks-hastanesetiv62020revize29082020pdfinkpdf.pdf>
- Spruce L. Backto Basics: Hand Hygiene and Surgical Hand Antisepsis. *AORN J.* 2013; 98(5): 449-460. doi: 10.1016/j.aorn.2013.08.017.
- Spruce L. Wood A. Back to basics:environmental cleaning. *AORN Journal.* 2014;100(1):54-63. doi: 10.1016/j.aorn.2014.02.018.

- Stanton C. Guideline for Preoperative Patient Skin Antisepsis. Special Focus Issue: Staff Safety. AORN J. 2021; 113(4): 5-7. <https://doi.org/10.1002/aorn.13380>
- Süngü A. Ameliyathane Havalandırma Sistemleri IVF ve Genetik Laboratuvar Havalandırma Sistemleri. 5. Ulusal Sterilizasyon Dezenfeksiyon Kongresi. 4-8 Nisan 2007, Antalya. Kongre Kitabı, s: 466-485. Şu adresten edinilebilir: <https://das.org.tr/kitaplar/kitap2007/yazi/ali.sungu-das-2007-yazi.pdf>
- The Society of Gastroenterology Nurses & Associates. Guidelines for the Use of High-Level Disinfectants and Sterilants for Reprocessing of Flexible Gastrointestinal Endoscopes. 2013;27(4):198-206. Son Erişim Tarihi: 06.10.2021 Şu adresten edinilebilir: https://www.sgna.org/Portals/0/Issues/PDF/Infection-Prevention/6_HLDGuideline_2013.pdf
- Wood A. Clinical Issues. Personnel Wearing Hijabs in the OR. AORN J. 2015; 102 (4): 441-448. <https://doi.org/10.1016/j.aorn.2015.07.001>
- World Health Organization. Global Guidelines for the Prevention of Surgical Site Infection .Geneva, Switzerland: World Health Organization; 2016. Son Erişim Tarihi: 06.06.2021. Şu adresten edinilebilir: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/277399/9789241550475-eng.pdf>.